

**МЕТОДИКА
ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ МОТИВАЦІЙНОЇ ГОТОВНОСТІ
ЗДОБУТТЯ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ
У ДНЗ «МВПУПІТ»**

ОПИТУВАЛЬНИК "ПРОФОРІЄНТАЦІЯ – 1"

Інструкція: навпроти кожного висловлювання закресліть цифру, що відповідає мірі вашого бажання займатися цим видом діяльності (0 – зовсім немає, 1 – мабуть, так, 2 – вірно, 3 – повністю вірно).

Я ХОЧУ

(МЕНІ ПОДОБАЄТЬСЯ, МЕНЕ ПРИВАБЛЮЄ, Я ВИЗНАЮ ЗА КРАЩЕ)

1.	Обслуговувати людей	0	1	2	3
	Допомагати людям	0	1	2	3
	Навчати, виховувати людей	0	1	2	3
	Захищати права і безпеку людей	0	1	2	3
	Керувати людьми	0	1	2	3
	Сума балів :				
2.	Керувати машинами	0	1	2	3
	Ремонтувати устаткування	0	1	2	3
	Налагоджувати техніку	0	1	2	3
	Виготовляти поліграфічну продукцію (книги, рекламу, етикетку)	0	1	2	3
	Займатися технічною творчістю	0	1	2	3
	Сума балів :				
3.	Працювати з електронними текстами і таблицями	0	1	2	3
	Робити розрахунки і обчислення	0	1	2	3
	Переробляти інформацію	0	1	2	3
	Працювати з кресленнями, картами, схемами	0	1	2	3
	Приймати, передавати сигнали, повідомлення	0	1	2	3
	Сума балів :				
4.	Займатися художнім оздобленням	0	1	2	3
	Малювати, фотографувати	0	1	2	3
	Створювати витвори мистецтва	0	1	2	3
	Розробляти графічний дизайн	0	1	2	3
	Придумувати щось нове	0	1	2	3
	Сума балів :				
5.	Доглядати за тваринами	0	1	2	3
	Заготовлювати продукти	0	1	2	3
	Працювати на відкритому повітрі	0	1	2	3
	Вирощувати овочі і фрукти	0	1	2	3
	Мати справу з природою	0	1	2	3
	Сума балів :				

A.	Працювати руками	0	1	2	3
	Виконувати рішення	0	1	2	3
	Відтворювати наявні зразки, розмножувати, копіювати	0	1	2	3
	Отримувати конкретний практичний результат	0	1	2	3
	Втілювати ідеї в життя	0	1	2	3

Сума балів :

B.	Працювати головою	0	1	2	3
	Приймати рішення	0	1	2	3
	Створювати нові зразки	0	1	2	3
	Аналізувати, вивчати, досліджувати, спостерігати, випробовувати, контролювати	0	1	2	3
	Планувати, конструювати, проектувати, розробляти, створювати	0	1	2	3

Сума балів :

ОПИТУВАЛЬНИК «ПРОФОРІЄНТАЦІЯ – 2»

Інструкція: навпроти кожного висловлювання закресліть цифру, що відповідає мірі вашої здатності займатися цим видом діяльності (0 – зовсім немає, 1 – мабуть, так, 2 – вірно, 3 – повністю вірно).

Я МОЖУ (ЗДАТНИЙ, УМІЮ, МАЮ НАВИЧКИ)

1.	Знайомитися з новими людьми	0	1	2	3
	Бути чуйним і доброзичливим	0	1	2	3
	Вислуховувати людей	0	1	2	3
	Розбиратися в людях	0	1	2	3
	Добре говорити і виступати публічно	0	1	2	3

Сума балів :

2.	Шукати і виправляти несправності	0	1	2	3
	Використовувати прилади, машини, механізми	0	1	2	3
	Розбиратися в технічних пристроях	0	1	2	3
	Вправно користуватись інструментами	0	1	2	3
	Добре орієнтуватися в просторі	0	1	2	3

Сума балів :

3.	Бути зосередженим і посидючим	0	1	2	3
	Добре рахувати про себе	0	1	2	3
	Кодувати інформацію	0	1	2	3
	Оперувати знаками і символами	0	1	2	3
	Шукати і виправляти помилки	0	1	2	3

Сума балів :

4.	Створювати красиву продукцію	0	1	2	3
	Розбиратися в літературі і мистецтві	0	1	2	3
	Співати, грати	0	1	2	3
	Писати вірші та оповідання	0	1	2	3
	Підбирати кольори	0	1	2	3

Сума балів :

5.	Розумітися в тваринах або рослинах	0	1	2	3
	Розводити рослини або тварин	0	1	2	3
	Боротися з хворобами, шкідниками	0	1	2	3
	Орієнтуватися в природних явищах	0	1	2	3
	Працювати на землі	0	1	2	3

Сума балів :

A.	Швидко виконувати вказівки	0	1	2	3
	Точно наслідувати інструкції	0	1	2	3
	Працювати за встановленим розпорядком	0	1	2	3
	Виконувати різні види робіт	0	1	2	3
	Дотримуватися правил і нормативів	0	1	2	3

Сума балів :

B.	Створювати нові інструкції і давати вказівки	0	1	2	3
	Приймати рішення	0	1	2	3
	Легко придумувати нові способи діяльності	0	1	2	3
	Брати на себе відповідальність	0	1	2	3
	Самостійно організувати свою роботу	0	1	2	3

Сума балів :

ОБРОБКА АНКЕТИ «ПРОФОРІЄНТАЦІЯ»

У кожній групі з п'яти суджень необхідно підрахувати сумарну кількість балів і записати внизу кожного стовпця. Сумарна оцінка по кожній групі може складати від 0 до 15 балів.

Потім визначається максимальний сумарний бал (МСБ) за результатами двох анкет («Я хочу» + «Я можу») за кожним типом професій. Максимальна сумарна оцінка за кожним типом може складати від 0 до 30 балів.

Залежно від того, в якій групі набраний максимальний сумарний бал, визначається найбільша схильність або здатність до відповідного типу або класу професій.

	1	2	3	4	5	A	B
«Я хочу»							
«Я можу»							
МСБ:							

Перші п'ять груп суджень, позначені цифрами від 1 до 5, характеризують п'ять типів професій, розділених за ознакою «предмет праці»: 1) людина-людина, 2) людина-техніка, 3) людина-знакова система, 4) людина-художній образ, 5) людина-природа.

Останні дві групи суджень, позначені буквами А і Б, відповідають двом класам професій, розділених за ознакою «характер праці»: А) виконавчі (часто не вимагає наявності вищої освіти), Б) творчі (вимагає наявності вищої освіти).

Людина – природа

Професії: кухар, кондитер, зоотехнік, агроном, кінолог, іхтіолог, лаборант хіміко-бактеріологічного аналізу та ін.

Серед професій типу «людина – природа» можна виділити такі, предметом праці яких є: рослинні організми, тваринні організми, мікроорганізми.

Ці професії пов'язані з сільським господарством, харчовою промисловістю, медициною і науковими дослідженнями (біологія, географія). Певну цікавість до природи (не основну, звичайно) повинні мати психолог, менеджер з туризму і готельного бізнесу.

Вказаний поділ не вказує на те, що робота людини направлена тільки на згадані предмети. Фахівці цього напрямку працюють в колективі, використовують різноманітну техніку, займаються питаннями економічної оцінки своєї діяльності.

При виборі професії цього типу важливо з'ясувати своє ставлення до природи: як до місця відпочинку чи як до майстерні, в якій ви сподіваєтесь віддати всі сили виробництву.

Людина – техніка

Головним, ведучим предметом праці є технічні об'єкти (машини, механізми), матеріали, види енергії.

Професії: друкар офсетного та плоского друкування, друкар флексографічного друкування, налагоджувальних поліграфічного устаткування, палітурник, брошурувальник, складальник комп'ютерів, спеціаліст по телекомунікаціям.

Праця робітників тут спрямована не тільки на техніку, але і на ведучий предмет професійної уваги – область технічних об'єктів і їх властивості.

При обробці, перетворенні, переміщенні чи оцінюванні технічних об'єктів від працівника вимагається точність, визначеність дій.

Оскільки технічні об'єкти практично завжди створюються самою людиною, то в світі техніки є особливо широкі можливості для новаторства, технічної творчості. Поряд з творчим підходом до справи в області техніки від людини вимагається висока виконавська дисципліна.

Людина – людина

Головний, ведучий предмет праці – люди.

Професії: адміністратор, секретар керівника, касир (в банку), лікар, учитель, психолог, перукар, екскурсовод, менеджер, керівник художнього колективу та ін.

Серед професій цього типу можна виділити:

- професії, пов'язані з керуванням людьми, колективами;
- професії, пов'язані з побутовим, торговим обслуговуванням;
- професії, пов'язані з інформаційним обслуговуванням;
- професії, пов'язані з інформаційно-художнім обслуговуванням людей і керівництвом колективами;
- професії, пов'язані з медичним обслуговуванням.

Для успішної роботи з професій цього типу треба навчитися встановлювати і підтримувати контакти з людьми, розуміти людей, розумітися на їх особливостях, а також оволодіти знаннями з необхідної галузі виробництва, науки, мистецтва.

Короткий перелік якостей, вкрай необхідних в роботі:

- стійкий хороший настрій в роботі з людьми;
- потреба в спілкуванні;
- вміння розуміти думки, наміри, настрої людей;
- уміння швидко розбиратися в стосунках між людьми;
- уміння знаходити спільну мову з людьми.

Людина - знакова система

Головний, ведучий предмет праці – умовні знаки, цифри, коди.

Професії: оператор з обробки інформації та програмного забезпечення, оператор комп'ютерного набору, оператор комп'ютерної верстки, перекладач, інженер, топограф, секретар керівника, програміст і т.ін.

Серед професій типу «людина – знакова» система є:

- професії, пов'язані з оформленням документів, діловодством аналізом тестів і їх перетворенням, перекодуванням;
- професії, предметом праці в яких є числа, кількісні співвідношення;
- професії, пов'язані з обробкою інформації у вигляді системи умовних знаків, схематичних зображень об'єктів.

Щоб успішно працювати по професії, потрібні особливі здібності подумки занурюватись в світ, здавалося б, позначень, відволікатись від власне предметних ознак оточуючого середовища і зосереджуватися на даних, котрі несуть в собі ті чи інші знаки.

При обробці інформації у вигляді умовних знаків виникають задачі контролю, перевірки, обліку, обробки даних, а також створення нових знаків, знакових систем.

Людина – художній образ

Головний, ведучий предмет праці – художній образ, способи його побудови.

Професії: кондитер, актор, художник, музикант, дизайнер, різьбяр по каменю, літературний працівник.

Професії типу «людина – художній образ» включають:

- професії, пов'язані з оздобленням кондитерських виробів;
- професії, пов'язані з образотворчим мистецтвом;
- професії, пов'язані з музичною діяльністю;
- професії, пов'язані з літературно-художньою діяльністю;
- професії, пов'язані з акторсько-сценічною діяльністю.

Одна з особливостей професій типу “людина – художній образ” заключається в тому, що значна частина зусиль залишається прихованою від стороннього спостерігача. Більше того, нерідко прикладаються спеціальні зусилля для створення ефекту легкості, невимушеності кінцевого результату.